

Er was eens...

Verbinden van verhalen door ouders, leerkrachten en kinderen

In dit artikel laten de leerkrachten van de onderbouw van de Van Asch van Wijck school zien hoe zij ouders betrekken bij het thema en wat dit voor leerkrachten, ouders en kinderen oplevert. Aan de hand van praktijkvoorbeelden uit het thema 'Er was eens...', zien we hoe het lezen en spelen van verhalen ouders uitlokt om de bibliotheek in de school eens goed aan te pakken en welke invloed dit heeft op de kinderen de samenwerking.

Basisschool Van Asch van Wijck is een buurtschool in de binnenstad van Rotterdam. Alle kinderen hebben een niet-Nederlandstalige achtergrond en ontmoeten elkaar in deze havenstad vanuit alle windrichtingen van de wereld. De meerderheid van de ouders is Islamitisch en kiest voor deze Christelijke basisschool, waarin verhalen en feesten de verschillende culturen verbinden. De directeur spreekt van wereldse kinderen met ouders die de school nog veel gezag toekennen. Elke ochtend staat de directeur aan de deur om de kinderen de hand te schudden en in de klas doen de leerkrachten dit bij hun eigen deur. Op deze manier wil de school laten zien dat ouders en kinderen

welkom zijn en dat in de ontmoeting de start van leren en ontwikkelen ligt. Ouders geven aan dat kinderen graag naar school gaan en dat ze het zelf belangrijk vinden dat hun kinderen veel leren. School,

Cock van Vliet

ouders en kinderen zijn gericht op een goede toekomst in deze wereldse havenstad.

Verhalen uit vele culturen

Het thema 'sprookjes' is al een hele tijd niet aan de orde geweest, maar wat is er nu mooier dan het vertellen van verhalen die al zo lang een deel zijn van vele culturen. Jaren geleden was het bij mij in de kleutergroep op vrijdagmiddag vaste prik. Lichten uit, kaarsjes aan en de juf vertelt een sprookje. Het mooiste was mijn uitzicht op 35 kleuters, op het puntje van hun stoel, die helemaal meegingen in het sprookje. Een mooie kans voor ons om hiermee aan de slag te gaan. In het thematiseren op een ontwikkelingsgerichte school doen we veel met allerlei boeken, maar zijn we het regelmatig vertellen van sprookjes uit het oog verloren. We merkten al snel dat de gangbare sprookjes eigenlijk niet bekend waren bij de kinderen. Bij de eerste brainstorm over het nieuwe thema wordt al snel duidelijk dat er voor de kinderen veel te leren en te spelen valt.

Start van het thema: 'sprookjes'

In alle groepen zijn we de eerste twee weken gestart met het vertellen en voorlezen van enkele bekende sprookjes zoals: 'Sneeuwwitje', 'Roodkapje' en 'Doornroosje'. Bij de peuters stonden ook de kabouters centraal met het boek de kaboutermuts. Dit is een boek waar veel herhaling van zinnen gebruikt wordt. Dit maakt het voor jonge kinderen makkelijker om het verhaal naar aanleiding van de platen

te vertellen aan de verteltafel. Gedurende het hele thema namen de dwergen en kabouters een belangrijke rol in. Het uitspelen en verkleeden, opzegversjes en liedjes, de kinderen waren nieuwsgierig en heel betrokken bij en naar deze activiteiten.

Zelf ben ik betrokken bij de o-groep. Bij elk thema hebben we één keer per week inloop, zodat de ouders een spel of een knutselactiviteit samen met hun kind kunnen doen. We nodigen ouders uit om een dagdeel mee te doen in de groep. In de kring zingen we liedjes en vertellen het sprookje 'Roodkapje' met een handpop. De handpop heeft drie gezichten, roodkapje, de wolf en oma. De betrokkenheid is groot en we merken dat de wat oudere kinderen na een aantal keer de tekst van de verschillende personages kunnen reproduceren. Dat is geweldig! De ouders nemen deel aan de activiteiten en kijken samen met de kinderen wat ze willen doen. De ouders die geweest zijn vinden het heel leuk en leerzaam. Ze herkennen de liedjes die hun kind thuis zingt en herkennen de bewegingen die bij de opzegversjes en liedjes horen. Daarnaast laten we zien hoe er op school interactief voorgelezen wordt. Door deze inloopochtend kunnen de ouders het thema ook thuis beleven met hun kind.

Ouders gaan aan de slag op school

Donderdagochtend 8.40 uur. De collega 'ouderbetrokkenheid', tevens groepsleerkracht op school, staat in de gang om ouders te verwelkomen en aan de slag te gaan met het opnieuw inrichten van de schoolbibliotheek. In de weken hiervoor zijn er gesprekken gevoerd in de ouderkamer en we merken dat het thema aanspreekt en kinderen thuis sprookjes lezen. Sommige kinderen hebben zelf een sprookjesboek, maar er wordt ook gebruikgemaakt van de leeszaal vlakbij de school.

Op onze school wordt elke week met een groepje ouders een ouderactiviteit gedaan, dat gebeurt het hele jaar door. Deze ouderactiviteit is steeds verbonden aan de praktijk van de onderbouwgroep. Het voorlezen van sprookjes staat nu

centraal en de ouders zien de voordelen van echte boeken, prentenboeken en het voorlezen van verhaaltjes. Ze komen tot de ontdekking dat je je fantasie gaat gebruiken en het een stuk ontspanning geeft. Vervolgens zijn gaan kijken naar digitale prentenboeken. Als je 2x per week een digitaal prentenboek leest kun je in een half uur 5 à 6 nieuwe woorden leren. Dit wekt interesse bij de ouders. Voor kinderen met een andere moedertaal is het goed omdat er beelden te zien zijn, muziek en geluidseffecten met gesproken tekst, zodoende is er meer begrip. De ouders ontdekken door thuis een boek regelmatig te herhalen, dat het verhaal goed wordt onthouden en kinderen de letterlijke tekst weten te produceren.

Het hele idee om in de bieb aan de slag te gaan komt door deze gesprekken over het werken met boeken. We hebben begin dit schooljaar veel nieuwe boeken aangeschaft, maar die staan nog overal en de huidige bieb is aan een opknappbeurt toe, vinden de ouders. Met de hulp van een medewerker van de gemeentebibliotheek wordt er nu samen met de ouders een heel systeem in aangebracht. Tevens is er aandacht voor de inrichting zodat het er uitnodigend en gezellig uitziet. Er wordt met veel enthousiasme aan gewerkt en we streven er naar om voor de zomervakantie een prachtige schoolbibliotheek te hebben.

Ook hebben de ouders informatie gekregen over het maken van verteltassen voor de onderbouwgroepen. Naast een boek komt er in de tas een spelletje of een puzzel met betrekking tot het thema. Hier gaan ze het volgende thema mee aan de slag.

Verteltassen gaan mee naar huis

In de o-groep en de kleutergroepen zijn we gestart met een verteltas met een sprookjesboek en kijkdoos van Sneeuwvitje. Het boek is in de klas meerdere malen gelezen en bekeken en gaat daarna mee naar huis. In de verteltas zit een begeleidende brief over het omgaan met boeken. De brief is echter niet echt nodig, want de kinderen vertellen het de ouders zelf. De ouders zijn verrast om te ervaren dat

hun kinderen al zo goed het verhaal weten en verbeteren wanneer de tekst anders voorgelezen wordt. Dit is prachtig en zorgt ervoor dat we elk thema tenminste één verteltas mee naar huis geven.

Activiteiten genoeg

De groepen zijn ingericht met een themahoek, een vertel-tafel, en er worden verschillende lees-schrijfactiviteiten, beeldende- en constructieve activiteiten gedaan. Het spel in de themahoek is in alle groepen favoriet. Voor de jongsten is vooral het verkleeden interessant. De oudere kinderen voeren de handelingen uit, zoals: aan het werk gaan en het schoonmaken van het huisje lekker eten koken voor als iedereen weer thuis is. Het is fijn dat die bekende handelingen allemaal gemaakt kunnen worden, zeker voor de jongere kinderen. Er wordt in de groepen toegewerkt naar een mooie afsluiting van het thema samen met de ouders. De kinderen zijn super enthousiast en willen er een prachtige voorstelling van maken. Dat de ouders komen maakt het net even iets specialer.

De oudste kleuters krijgen elke week 'thema-huiswerk' mee naar huis. Uit het laatste ouderbetrokkenheidsonderzoek blijkt dat ouders graag hun steentje bijdragen. De meeste ouders geven aan dat ze dit heel waardevol en leuk vinden om samen met hun kind een activiteit te doen. De peuters krijgen bij elk thema een woordenschatboekje mee naar huis met platen en tekst. De kinderen vinden het reuze interessant dat ze, net als hun grotere broer of zus, huiswerk krijgen. In de groep merk je met welke kinderen er thuis gewerkt is. Ze beheersen de themawoorden sneller en passen deze toe in het spel.

De winst van de samenwerking

Wij zijn blij met onze ouders. Onderwijs maak je samen: kinderen, leerkrachten en ouders.

We waarderen de betrokkenheid en de belangstelling van de ouders en zijn steeds op zoek naar manieren om deze betrokkenheid nog meer te verbinden aan de activiteiten in de groep en de alledaagse activiteiten thuis. Bij de afronding van het thema zijn alle ouders aanwezig. De ouders van de groepen 1, 2 en 3 moeten een kaartje kopen bij een leerling en worden door een ander kind naar hun zitplaats gebracht. Op het kaartje staat een stoelnummer en daar houden de kinderen zich strikt aan. De ouders genieten van de voorstelling of kijken met genoeg naar de filmpjes die er gemaakt zijn. Ze zijn trots op de kennis die kinderen hebben opgedaan rondom sprookjes en het lezen en vertellen van verhalen. Enkele ouders vragen of ze het filmpje kunnen krijgen en of we dit meer kunnen doen. Dat is een positief geluid en daar zijn we blij mee. Na de voorstelling neemt de juf van groep 3 de ouders nog mee de klas in om te vertellen wat de kinderen allemaal hebben gedaan voor de voorstelling en wat ze daarvan geleerd hebben. De ouders zijn onder de indruk. Hun kinderen leren echt veel op school, en dat is wat ze willen.

We hebben mooie verhalen gelezen, gespeeld en aan elkaar voorgelezen en al die boeken weten we nu goed terug te vinden. Zowel in onze nieuwe bibliotheek als thuis in de boekenkast, waar een speciaal plekje te vinden is voor de verteltas en de boeken die geleend worden uit de schoolbibliotheek. En zo, lezen ze nog lang en gelukkig...

Cock van Vliet is werkzaam als leerkracht van groep 0 en intern begeleider van groep 1-3 op de Asch van Wijck school in Rotterdam.